C/2024/6882

28.11.2024.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora

Učinak deforestacije amazonske prašume na klimatske promjene i globalni okoliš i posljedice za poduzeća, radnike i stanovništvo

(samoinicijativno mišljenje)

(C/2024/6882)

Izvjestitelji: **Josep PUXEU, Carlos SILVA, John COMER**

Savjetnik/ica:	Mercedes BLAZQUEZ GARCIA-IBARROLA (za izvjestitelja, Skupina II.) Emmanuella DOUSSIS (za izvjestitelja, Skupina III.) Marta SCARPATO (savjetnica, Skupina II.)
Odluka Plenarne skupštine:	18.1.2024.
Pravna osnova:	pravilo 52. stavak 2. Poslovnika
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za vanjske odnose
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	17.7.2024.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	19.9.2024.
Plenarno zasjedanje br.:	590
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	130/0/1

1. Zaključci i preporuke

1.1. Veza između deforestacije amazonske prašume i klimatskih promjena razlog je zabrinutosti EGSO-a. EGSO smatra da je potrebno ispitati uzroke deforestacije kako bi se razvile učinkovite politike ublažavanja klimatskih promjena, uz poštovanje nužnosti pravedne tranzicije i ljudskih, socijalnih i ekoloških prava lokalnih zajednica. Potpora malim poljoprivrednicima i autohtonim zajednicama mora biti okosnica rješenja za zaštitu amazonske prašume uz istodobno promicanje održivog razvoja i trgovine.

1.2. Cilj je ovog mišljenja dati pregled stajališta EGSO-a o deforestaciji i znatnom utjecaju koji ona ima na klimatske promjene, bioraznolikost i okoliš, kako na globalnoj razini, tako i u lokalnim zajednicama koje uključuju poljoprivrednike, poduzeća, a posebno autohtone narode.

1.3. Mjere za rješavanje problema deforestacije moraju obuhvaćati robu koja ugrožava šume. One moraju uključivati modele ponude i potražnje: upravljanje trgovinom i proizvodnjom. Osim toga, o njima će se morati partnerski dogovoriti, a kako bi bile učinkovite, to mora biti pluralističko partnerstvo koje uključuje i proizvođače i potrošače dotične robe. Za njihovu će provedbu biti potrebni dogovoreni sustavi praćenja, sljedivosti i transparentnosti kako bi svi mogli vidjeti koja je roba zadovoljila potrebne standarde, a koja nije.

1.4. Jačanje suradnje sa zemljama Latinske Amerike je geopolitički, ekološki i geoekonomski imperativ Europske unije. Treba surađivati sa svim zemljama koje dijele amazonski biom, posebno s Brazilom. Drugi biomi ključni za bioraznolikost, kao što su Chaco, Cerrado i Pantanal, također su u velikoj opasnosti.

1.5. Potpisivanjem uravnoteženog Ugovora o strateškom partnerstvu između Mercosura i EU-a stvorio bi se stabilan okvir za poticanje trgovine, dok bi se istovremeno osigurali okolišni i radni aspekti, uključujući borbu protiv deforestacije. Taj se ugovor mora temeljiti na pretpostavci da se trgovina ne bi smjela odvijati nauštrb okoliša ili uvjeta rada, već bi morala promicati održivi razvoj. Mora poticati duboku integraciju dviju strana, razvoj modernih i sofisticiranih regionalnih lanaca vrijednosti te smanjiti troškove trgovine i nesigurnost.

1.6. EGSO u tome može pružati podršku predlažući preporuke za izgradnju povjerenja, prepoznavajući područja u kojima EU i Brazil mogu surađivati i stvarajući putove za sinergiju. EGSO također može imati ulogu u olakšavanju tog procesa razvijanjem smislenog dijaloga s partnerima u zemljama Latinske Amerike i izgradnjom povjerenja da prijelaz na održivo korištenje zemljišta može predstavljati pomak prema većem blagostanju.

1.7. U konačnici, EGSO je most između europskih institucija i civilnog društva. Organizirano civilno društvo zastupljeno u EGSO-u ima značajan utjecaj na način na koji EU surađuje s amazonskim zemljama s ciljem zaštite amazonske prašume, dok istovremeno promiče održivi razvoj i trgovinu i potporu pravima malih poljoprivrednika i autohtonih zajednica.

1.8. Ne smije se zanemariti kritični utjecaj deforestacije na društvo, okoliš i poduzeća. Brazil, dom najvećeg amazonskog rezervata, ima ključnu ulogu u borbi protiv deforestacije i postizanju cilja nulte stope ilegalnog krčenja šuma do 2030. Nova vlada poduzela je odlučne mjere kako bi pitanje okoliša stavila u središte svojeg političkog programa. Belém do Pará će 2025. biti domaćin zasjedanja COP 30 o klimi.

1.9. EGSO smatra da je prilikom provedbe mjera potrebno u potpunosti poštovati suverenitet latinoameričkih partnera, kao i transparentnosti i kompenzaciju, budući da je očuvanje tropskih šuma odgovornost svih zemalja koje od njih imaju koristi.

1.10. Mjere za postizanje tih ciljeva iziskuju novu paradigmu i mehanizme u odnosima između EU-a i Latinske Amerike koji se temelje na znanstvenoj razmjeni i razmjeni znanja. EGSO je pozvao na mehanizam hitnog odgovora za podršku ljudima i civilnom društvu koji štite šume unutar i izvan EU-a i za podršku pravednom prijelazu tih ljudi na održivije putove i prakse. Sve veći broj poljoprivrednika i maloposjednika surađuje s lokalnim, europskim i međunarodnim kolegama u dokumentiranju odgovornih praksi u okviru programa certificiranja ili krajobraznih inicijativa.

1.11. EGSO smatra da je najveći izazov za klimatsku diplomaciju EU-a suradnja s partnerskim zemljama kako bi se povećale njihove klimatske ambicije, istodobno pružajući potporu najranjivijim skupinama. Klimatske promjene moraju se smatrati ekološkim i socijalnim problemom za koji se moraju pronaći rješenja, što uključuje višestruke izazove poput rješavanja problema siromaštva i nejednakosti, nesigurnosti opskrbe hranom i vodom, gubitka biološke raznolikosti i zdravstvene krize.

1.12. EGSO uviđa da nemaju sve zemlje financijske i tehnološke kapacitete ili resurse potrebne za izgradnju kapaciteta na putu prema klimatskoj tranziciji. EU mora predvoditi mobilizaciju javnih i privatnih financijskih izvora da bi pomogao partnerskim zemljama u upravljanju učinkom europskog zelenog plana iz gospodarske, zelene i socijalne perspektive koja oblikuje planove za pravednu tranziciju.

2. **Cilj mišljenja**

2.1. Cilj je ovog mišljenja pružiti opću perspektivu EGSO-a o pitanju deforestacije amazonske prašume i istaknuti utjecaj na klimatske promjene, biološku raznolikost i globalni okoliš te posljedice za poljoprivredu, poduzeća, radnike i lokalne zajednice. U mišljenju se razmatraju i posljedice međudjelovanja deforestacije amazonske prašume i politika u području klimatskih promjena na gospodarske i trgovinske tokove između Europske unije i Mercosura. Namijenjeno je prvenstveno nedavno izabranim zastupnicima u Europskom parlamentu, novoj Europskoj komisiji i Vijeću.

2.2. EGSO želi zauzeti institucionalni položaj i pružiti stajalište organiziranog civilnog društva EU-a o važnoj ulozi koju amazonska prašuma, dom lokalnih i autohtonih zajednica, ima u zaštiti bioraznolikosti, ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi na njih, osiguravanju svjetske proizvodnje hrane i apsorpciji i fiksiranju ugljikova dioksida. Očuvanje šuma doprinosi održivosti poljoprivrede i očuvanju tla i vode. Borba protiv deforestacije trebala bi biti usklađena s imperativima pravedne tranzicije utvrđenima u Pariškom sporazumu o klimatskim promjenama iz 2015. i europskom zelenom planu iz 2019., kojima se jamči da se autohtoni narodi mogu razvijati u skladu s Konvencijom ILO-a br. 169 o autohtonim i plemenskim narodima u neovisnim zemljama.

3. **Opće napomene**

3.1. Prema podacima FAO-a i ECLAC-a, svjetska šumska površina iznosi 4,06 milijardi hektara (ha), što obuhvaća 31 % površine planeta i dom je polovici svih vrsta. Više od polovice šumskih površina (54 %) nalazi se u samo pet zemalja: Rusiji, Brazilu (druga najšumovitija zemlja), Kanadi, Sjedinjenim Američkim Državama i Kini. Brazil je dom 53,3 % južnoameričkih šuma (497 milijuna hektara), ali je u posljednjih 30 godina izgubio 92,3 milijuna hektara. (Paragvaj, koji je na drugom mjestu, izgubio je 9,4 milijuna hektara).

3.2. U razdoblju od 1990. do 2020. šume u Latinskoj Americi i na Karibima bilježile su stalni pad i smanjile se s 53 % na 46 %, a izgubljeno je 138 milijuna hektara, što odgovara polovici površine Argentine. Samo deforestacija uzrokuje 11 % emisija stakleničkih plinova. Zaštita tla i njegovih minerala od iznimne je važnosti za poljoprivredne i stočarske aktivnosti, kao i za preživljavanje ljudi. Deforestacija utječe na klimatske promjene i uzrokuje dezertifikaciju, eroziju tla, požare, poplave, suše i bolesti koje prenose insekti. U znanstvenim studijama upozorava se da bi s trenutačnom stopom deforestacije Amazonija mogla postati savana do 2050.

3.3. Poljoprivreda ovisi o biološkoj raznolikosti; a biološka raznolikost ovisi o šumama. Više od 75 % svjetskih usjeva ovisi o životinjskom oprašivanju. Industrijski sektori ovise o genetskoj raznolikosti i uslugama ekosustava bitnima za proizvodnju (lijekovi, uključujući antimikrobna sredstva). Više od polovine BDP-a ovisi o prirodi, uključujući tri gospodarska sektora (građevinarstvo, poljoprivreda i hrana i piće).

3.4. Sve je više dokaza o učincima klimatskih promjena na hranu i prehranu. U sveobuhvatnoj analizi Europske agencije za okoliš dokumentiran je utjecaj promjena temperature, padalina, ekstremnih vremenskih uvjeta i različitih štetnih organizama i bolesti na poljoprivredu i ribarstvo, koji dovode do daljnjih širenja zaraza kod stoke.

3.5. Amazonija sa svojih 7,4 milijuna km² čini 4,9 % svjetskog kontinentalnog područja, što odgovara približnoj veličini 27 država članica EU-a, a obuhvaća dijelove Bolivije, Brazila, Kolumbije, Ekvadora, Gvajane, Perua, Surinama i Venezuele. Sliv rijeke Amazone ima najveću koncentraciju tropskih kišnih šuma na svijetu (885 milijuna hektara), od čega je 60 % u Brazilu. Brazil se smatra najbogatijim svjetskim ekosustavom u pogledu biološke raznolikosti. Procjenjuje se da na području Amazonije, koja je dom najmanje 400 autohtonih naroda koji govore više od 300 jezika, živi 28 milijuna ljudi.

3.6. Satelitske snimke Projekta satelitskog praćenja deforestacije u brazilskoj Amazoniji (PRODES) brazilskog Nacionalnog instituta za svemirska istraživanja (INPE) u razdoblju od 1988. do 2020. jasno pokazuju da su šume zamijenjene šumskim plantažama (povećanje od 174 % u razdoblju od 1986. do 2019.), poljoprivredom (160 %) i stočarskim djelatnostima – ispašom (u padu od 2000.). Industrija vađenja nafte, plina i kritičnih minerala također je jedan od glavnih uzroka deforestacije Amazonije. U 2023. izgubljeno je 9 064 km² šume (pad od 28,2 % nakon uzastopnog povećanja od pet godina). Brazilske regije koje su najviše pogođene deforestacijom su Pará, Amazonas i Mato Grosso. U velikoj su opasnosti i drugi kritični biomi, kao što su Chaco, Pantanal i Cerrado (u kojima se deforestacija povećala za 25 % u 2022. Odnosno 3 % u 2023. godini).

3.7. Deforestacija ima znatan društveni, gospodarski i ekološki učinak, a Brazil tradicionalno ima vodeću ulogu u borbi protiv krčenja šuma i klimatskih promjena. Na Konferenciji Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP28) 2023. u Dubaiju pitanja okoliša i zaštite tropskih šuma ponovno su stavljeni u središte programa brazilske vlade.

3.8. Brazilski predsjednik Luiz Inácio Lula da Silva i ministrica okoliša, ekologinja Marina Silva, potvrdili su da je Brazil voljan boriti se protiv klimatskih promjena prilagodbom svojih ciljeva i smanjenjem deforestacije u Amazoniji na nulu do 2030. Taj je zamah dobrodošao jer će konferencija COP30 koja će se održati u srcu brazilske Amazonije, gradu Belém do Pará, biti povijesna prilika za otvaranje rasprave s novoizabranim Europskim parlamentom.

3.9. Predsjednik Lula potvrđuje svoju predanost postizanju „nulte stope nezakonite deforestacije" u Brazilu do 2030. mehanizmima kao što je nedavno najavljeno partnerstvo s Amazonskim fondom i Florestom+, koji će isplatiti 730 milijuna reala (oko 132 milijuna EUR) općinama za borbu protiv deforestacije i šumskih požara u Amazoniji. Taj je projekt dio brazilskog akcijskog plana za sprječavanje i kontrolu deforestacije u regiji Amazônia Legal (PPCDAm), koji će se kroz financijsku potporu povezati s općinama koje najviše sudjeluju u deforestaciji. Autohtona zemljišta zauzimaju 11,6 % posto površine Brazila, a tijekom posljednih godinu i pol, deset autohtonih teritorija je razgraničeno. Spomenute inicijative pokazuju obnovljenu volju za promjenom situacije.

3.10. U brazilskim akcijskim planovima za razdoblje 2023. – 2027. naglasak je stavljen na proširenje područja saveznih javnih šuma pod koncesijom za najviše 5 milijuna hektara do 2027., više ljudskih resursa za borbu protiv deforestacije i upotrebu umjetne inteligencije za praćenje kaznenih djela protiv okoliša na daljinu. Glavni stupovi djelovanja temelje se na održivim i gospodarskim rješenjima, kontroli i praćenju okoliša, teritorijalnom planiranju i planiranju uporabe zemljišta te zakonodavnim i gospodarskim mjerama za ograničavanje deforestacije, kao što je tržište ugljika.

3.11. EGSO pozdravlja te pozitivne pomake i nada se da će se politikama za borbu protiv deforestacije moći postići pozitivan ishod, uz poštivanje potrebne transparentnosti, suvereniteta i naknade za kolege iz Latinske Amerike u zajedničkom interesu očuvanja Amazonije. EGSO također smatra da se očuvanje šuma ne bi smjelo smatrati odricanjem od gospodarskog rasta i sigurnosti opskrbe hranom. Glavne poteškoće odnose se na usklađivanje zaštite Amazonije i temeljnih prava autohtonih naroda i lokalnih zajednica s oživljavanjem gospodarstva, smanjenjem siromaštva i postizanjem pravedne tranzicije u kojoj nitko neće biti zapostavljen.

3.12. Prašuma osigurava sredstva za život najranjivijim skupinama stanovništva. Ipak, u širem smislu je njezin doprinos kao resursa nacionalnim gospodarstvima podregija i dalje vrlo nizak, manji od 2 % BNP-a, osim u Brazilu, gdje se procjenjuje na 5 %. Međutim, u neformalnom gospodarstvu, posebno u ruralnim i autohtonim naseljima, šume imaju važnu ulogu kao glavni izvor sredstava za život stanovništva, uključujući hranu, vodu, građevinske materijale i druge šumske proizvode. Oko 28 milijuna ljudi koji žive i rade u tom biomu treba stabilno, dostojanstveno i kvalitetno zaposlenje kao i garanciju da mogu živjeti od aktivnosti s dodanom vrijednošću, od agroekologije do novih ekonomskih aktivnosti proizašlih iz medicine budućnosti, u kojima je očuvanje prašuma ključno dobro. Moraju se zajamčiti i očuvati pravedne cijene i stabilna radna mjesta.

3.13. Stoga je potrebno uspostaviti novi odnos između EU-a i zemalja amazonske regije na temelju tehničkih i znanstvenih spoznaja kako bi se suzbile nuspojave nezakonitih aktivnosti u tim šumama, kao što su trgovina drogom, sječa i nezakonito rudarenje. Međunarodnom financijskom naknadom mogu se osigurati sredstva za participativno istraživanje, visoko obrazovanje koje se temelji na novim tehnologijama i otvaranje prostora za dijalog između donositelja odluka u EU-u i lokalnih skupina koje su pogođene tom situacijom. Nedavno nastavljeni dijalog između EGSO-a i Vijeća za održivi gospodarski i socijalni razvoj Brazila dobar je početak u tom pogledu.

3.14. Nedavno pokrenuti program EU-a Amazonia+, u suradnji s južnoameričkim zemljama koje dijele taj biom, temeljit će se na regionalnim inicijativama koristeći mehanizme za uključivanje lokalnih zajednica i autohtonih naroda u upravljanje šumama i ozelenjivanje lanaca opskrbe. Štoviše, treba se poticati upotreba sredstava iz strategije Global Gateway u mehanizmima naknade s lokalnim zajednicama kako bi se osiguralo da očuvanje šuma ostane isplativo. Primjer kombiniranja napretka i očuvanja šuma jest fond Tropical Forests Forever.

3.15. EU već dugo doprinosi deforestaciji trošeći znatan udio proizvoda povezanih s njom. Nakon donošenja europskog zelenog plana iz 2019. i Strategije EU-a o bioraznolikosti do 2030., EU je poduzeo daljnje mjere. Prema statističkim podacima EU-a Europa je jedan od najvećih uvoznika sirovina povezanih s deforestacijom, uključujući 50 % svjetske kave i 60 % kakaa. Iz studija procjene učinka proizlazi da bi potrošnja tih proizvoda samo u EU-u mogla do 2030. povećati deforestaciju za otprilike 248 000 hektara godišnje. EU se obvezao na zaštitu ekosustava kontroliranjem proizvoda povezanih s deforestacijom na svojim granicama.

3.16. Ta mjera uključuje Uredbu o proizvodima koji nisu povezani s deforestacijom u pogledu stavljanja na tržište EU-a i izvoza iz EU-a proizvoda povezanih s deforestacijom i propadanjem šuma, a to su: palmino ulje, soja, drvo, kakao, kava, stoka i guma, ali popis se može proširiti. Uredbom se uspostavlja trorazinski sustav za procjenu zemalja ili njihovih dijelova u tri kategorije rizika, osigurava se mehanizam kontrole i praćenja i delegira kontrolna ovlast nadležnim tijelima u državama članicama. Informiranje i zaštita potrošača trebale bi biti bitne sastavnice tih politika.

3.17. Učinci zakonodavstva EU-a o okolišu na spomenute lance vrijednosti mogu biti raznoliki i teško ih je predvidjeti jer ovise o više čimbenika: pripravnosti svakog lanca vrijednosti, pristupu tehnologiji ili financiranju, klasifikaciji rizika svake zemlje, odlukama koje donose proizvođači i trgovci, cjenovnoj elastičnosti, potražnji s drugih tržišta izvan EU-a itd. Trgovinski tokovi mogu biti ozbiljno pogođeni, a izvoz robe mogao bi se preusmjeriti na brže rastuća tržišta. Mikro i mala poduzeća bit će najosjetljivija zbog poteškoća u ispunjavanju uvjeta sljedivosti, ekoloških zahtjeva i povezanih troškova.

3.18. Sporazum između EU–a i Mercosura mora se temeljiti na pretpostavci da se trgovina ne bi smjela odvijati nauštrb okoliša ili uvjeta rada, već bi morala promicati održivi razvoj. EGSO zahtijeva da se njime zajamči stabilan okvir za reguliranje pravila o trgovinskim tokovima, ekološkim standardima i pravima radnika. Potrebno je postići ravnotežu između gospodarske koristi i društvene i okolišne dimenzije. Štoviše, on mora poticati duboku integraciju između EU-a i Latinske Amerike, kao i razvoj modernih i sofisticiranih regionalnih lanaca vrijednosti, te smanjiti troškove trgovine i nesigurnost. S geoekonomskog stajališta EU će biti prvi veliki trgovinski partner koji će formalizirati sporazum s Mercosurom: ni SAD ni Kina nemaju sličan trgovinski sporazum, a njegova geopolitička, geoekološka i geoekonomska važnost ne smije se zanemariti.

3.19. Brazil ima ključnu ulogu u procjeni stanja deforestacije, posebno u brazilskoj Amazoniji. Ratifikacijom sporazuma mogao bi se osigurati održivi razvoj i stabilan i pouzdan pravni okvir za provedbu zakonodavstva o okolišu, posebno u pogledu borbe protiv deforestacije. Istodobno bi se trebalo zajamčiti ispunjavanje legitimnih zahtjeva civilnog društva i osigurati ljudska, socijalna i radnička prava ranjivih aktera, u skladu s mehanizmima utvrđenima u temeljnim konvencijama Međunarodne organizacije rada, posebno onima koje se odnose na dostojanstven rad. To također predstavlja priliku za suradnju u prijenosu znanja, tehnološkoj suradnji i većim inovacijama za latinoamerička i europska poduzeća.

4. **Posebne napomene**

4.1. EGSO je već izrazio zabrinutost zbog gospodarskog i društvenog utjecaja provedbe europskog zelenog plana, a posebno politika EU-a o deforestaciji. Smanjenje siromaštva te omogućavanje i povećanje mogućnosti pristupa pristojnim i dostojanstvenim izvorima zarade, uključujući kvalitetna radna mjesta i ulaganje u razvoj ruralnih područja, izravno će utjecati na deforestaciju. EGSO je priznao da se pri smanjenju deforestacije mora uzeti u obzir kulturna važnost šume, posebno za ruralne i šumske zajednice.

4.2. U mišljenju „Smanjenje rizika od krčenja i propadanja šuma povezanih s proizvodima koji se stavljaju na tržište EU-a” EGSO je naglasio važnost suradnje sa zemljama proizvođačima kako bi se EU-u pružila potpora u rješavanju temeljnih uzroka deforestacije.

4.3. EGSO je pozvao na uspostavu mehanizma za hitnu reakciju kako bi se podržali ljudi i civilno društvo koji štite šume u EU-u i izvan njega. Velika većina poljoprivrednika i maloposjednika ne sudjeluje u nezakonitim praksama ili deforestaciji. Sve veći broj poljoprivrednika i maloposjednika surađuje s lokalnim, europskim i međunarodnim kolegama u dokumentiranju odgovornih praksi u okviru programa certificiranja ili krajobraznih inicijativa. EU mora surađivati sa zemljama proizvođačima kako bi podržao pravednu tranziciju tih ljudi prema održivijim putovima i praksama. Europska komisija mora hitno dati jasne smjernice za rješavanje problema nastalih zbog nepravilnosti u provedbi Uredbe o deforestaciji u Europskoj uniji.

4.4. Nadalje, u mišljenju o klimatskoj diplomaciji Europske unije EGSO je naveo da je najveći izazov za klimatsku diplomaciju EU-a suradnja s partnerskim zemljama s ciljem povećanja njihove klimatske ambicije uz istodobno pružanje potpore najranjivijima. EGSO je također potvrdio da promiče holistički pristup. Klimatske promjene EGSO ne smatra samo problemom povezanim s okolišem koji iziskuje tehnička rješenja ili rješenja povezana s ponašanjem, već i društvenim problemom čije rješenje uključuje gospodarske, političke, kulture i institucionalne promjene. Neka od tih rješenja mogla bi preobraziti društvo na način kojim se rješavaju višestruki izazovi koji proizlaze iz klimatskih promjena i građenja otpornosti, uključujući borbu protiv siromaštva i nejednakosti, nesigurnost opskrbe hranom i vodom, gubitak biološke raznolikosti i zdravstvene krize. Istovremeno, rješenja spomenutih izazova mogu doprinijeti ublažavanju i prilagodbi klimatskim promjenama. Zbog toga bi klimatska diplomacija trebala biti sastavni dio sveobuhvatne strategije, u skladu s obvezama EU-a u pogledu postizanja UN-ovih ciljeva održivog razvoja.

4.5. EGSO uviđa da nemaju sve zemlje financijsku i tehnološku sposobnost ili resurse potrebne za izgradnju kapaciteta kako bi krenule prema klimatskoj tranziciji. Kako bi se poboljšali kapaciteti i vještine, EGSO podržava sporazume između sveučilišta kojima se, među ostalim, promiču čiste tehnologije i izgradnja karijera povezanih sa zdravim iskorištavanjem šuma. EU bi trebao prednjačiti i pripremati infrastrukturne, financijske i upravljačke procese kroz mobilizaciju javnih i privatnih izvora financiranja sa svrhom pružanja pomoći partnerskim zemljama za upravljanje utjecajem europskog zelenog plana, poticanja njihove gospodarske diversifikacije, oblikovanja pravednih tranzicijskih planova i pružanja podrške projektima prilagodbe i upravljanja rizicima u cilju sprječavanja i smanjenja rizika klimatske nestabilnosti.

4.6. EU je nedavno pokrenuo strategiju Global Gateway, inicijativu kojom će se osigurati ulaganja u iznosu od 300 milijardi eura za razdoblje 2021. – 2027. Strategijom Global Gateway rješavaju se glavni globalni izazovi putem regionalne i bilateralne suradnje. Prioritetna partnerstva s Latinskom Amerikom, prvenstveno Brazilom, usmjerena su na borbu protiv klimatskih promjena, poticanje energetske i digitalne tranzicije i zaštitu šuma. Latinska Amerika ima drugi najveći proračun za GG i važno je znati koji će se postotak dodijeliti projektima koji uključuju civilno društvo. Projekti bilateralne suradnje (Amazonia+, Obzor Europa, EUROsociAL+, EUROCLIMA+, Green Al Invest itd.) pomoći će u borbi protiv nejednakosti i postizanju pravedne tranzicije na održivije prakse.

4.7. EU je odlučan u namjeri da ublaži učinke provedbe nedavnih propisa o okolišu putem regionalne suradnje. U tu je svrhu pokrenuo Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa za razdoblje 2021. – 2027., koji raspolaže ukupnim proračunom od 79 milijardi eura i nizom alata kojima se EU-u omogućuje da iskoristi svoja ulaganja, a tu se ističe Europski fond za održivi razvoj plus (EFOR+).

Bruxelles, 19. rujna 2024.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Oliver RÖPKE